

เมื่อดำเนินจริง กลับปรากฏว่า โครงการนี้ได้รับความสนใจเป็นอย่างดี และสามารถขยายโครงการให้การอบรมได้เพิ่มขึ้น เป็น 8,978 คน จาก 24 เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ โดยใช้งบประมาณเดิมที่ได้รับอนุมัติในคราวแรก ซึ่งนับเป็นโครงการหนึ่งที่ศูนย์คุณธรรมให้การเสริมหนุน แล้วประสบความสำเร็จ ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ อย่างน่าชื่นชม

ซึ่งความสำเร็จในครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจกันอย่างดีของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ และรวมถึงผู้ต้องขังเองที่ให้ความร่วมมือด้วยดี บางแห่งนั้นถึงกับต้องเข้าคิวรอรับการอบรมในรุ่นถัดไป เพราะผู้สมัครในแต่ละรุ่นเกินจำนวนที่จะรับได้ก็มี

“

....การจัดกิจกรรม มีทั้งแบบปิดเรือนจำอบรม
และอบรมเป็นรุ่น ๆ
ซึ่งมีผลตอบรับดีมาก โดยเฉพาะกลุ่มผู้ต้องขังหญิง
บางรายได้พิจารณาตนเป็นธรรมบริกร
ผิดกับที่เคยเป็นข่าใหญ่มาก่อน
ช่วยให้การควบคุมดูแลในเรือนจำ
เป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น.....

”

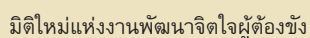

บทที่ 4

มิติใหม่แห่งงานพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง

เมื่อได้แรงเสริมและสนับสนุนด้วยดีจากศูนย์คุณธรรม ทำให้องค์กรหลักที่รับผิดชอบการพัฒนาปรับปรุงจิตใจผู้ต้องขัง อย่างส่วนพัฒนาจิตใจและเสริมสร้างสมรรถนะผู้ต้องขัง สำนักพัฒนาพฤตินิสัย ของกรมราชทัณฑ์เกิดกำลังใจที่จะขยายงานฝึกอบรมธรรมปฏิบัติให้แก่ผู้ต้องขัง อย่างเป็นกิจจะลักษณะ และกว้างขวางไปทั่วประเทศ

นับเป็นการทำงานครั้งใหญ่ที่สุดใช้กำลังคนที่เกี่ยวข้องมากที่สุด และเหนือที่สุดครั้งหนึ่งของกรมราชทัณฑ์ ในการจัดอบรมธรรมปฏิบัติแบบปูพรม ครอบคลุมเรือนจำ และทัณฑสถาน 24 แห่ง โดยแบ่งเป็นเรือนจำทัณฑสถานขนาดใหญ่ 8 แห่ง และขนาดเล็ก 16 แห่ง คือ

เรือนจำ/ทัณฑสถาน ขนาดใหญ่ ประกอบด้วย

1. ทัณฑสถานหญิงกลาง
2. เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร
3. เรือนจำพิเศษธนบุรี
4. เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา
5. เรือนจำกลางลพบุรี
6. เรือนจำกลางอุดรธานี
7. ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา
8. เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี

เรือนจำ/ทัณฑสถาน ขนาดเล็ก ประกอบด้วย

1. เรือนจำจังหวัดอุดรดิตถ์
2. เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก
3. เรือนจำจังหวัดชัยนาท
4. ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก (หล่มสัก)

5. เรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี
6. เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี
7. เรือนจำจังหวัดหนองคาย
8. เรือนจำกลางเพชรบุรี
9. เรือนจำจังหวัดชุมพร
10. เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี
11. เรือนจำอำเภอสีคิ้ว
12. เรือนจำอำเภอบึงกาฬ
13. เรือนจำอำเภอหลังสวน
14. เรือนจำอำเภอไชยา
15. ทณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา
16. เรือนจำจังหวัดปทุมธานี

จะเห็นได้ว่า จากการคัดเลือกอย่างพิถีพิถัน ทำให้ได้เรือนจำในกลุ่มเป้าหมายอย่างครอบคลุมทั่วประเทศ และที่น่าสนใจก็คือเรือนจำและทัณฑสถานทุกแห่งต้องร่วมรับผิดชอบในส่วนของการจัดหาอาหารและค่าดำเนินการบางส่วนด้วย เพื่อให้เม็ดเงินที่ได้รับการสนับสนุนมา ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างเชิงปริมาณได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้เป้าหมายเดิมที่ศูนย์คุณธรรม เคยประเมินไว้ว่าจะสนับสนุนการจัดอบรมธรรมปฏิบัติได้เพียง 2,250 คน จาก 10 เรือนจำ ได้กลายเป็น 8,978 คน จาก 24 เรือนจำและทัณฑสถานไปได้อย่างไม่น่าเชื่อ คือขยาย

ผลได้ถึง 4 เท้าของประมาณการเดิมทีเดียว

อาจกล่าวได้ว่า สิ่งนี้เป็นอานิสงส์แรกที่เกิดขึ้นทันตาเห็น เมื่อเริ่มเดินเครื่องโครงการ “เรือนจำเรือนธรรม” ก็ว่าได้

แปลงเรือนจำให้เป็นเรือนธรรม

ในการจัดฝึกอบรมนั้น กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในลักษณะต่างๆ เช่น ประสิทธิภาพ จำนวนกลุ่มเป้าหมาย และผลของการฝึกอบรมที่จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ เจตคติ ทักษะ และประสบการณ์จริง ที่ผู้เข้าอบรมสามารถรู้ เข้าใจ ปฏิบัติได้ พร้อมเปลี่ยนทัศนคติให้ได้เห็นคุณค่าของการดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนาอันจะก่อให้เกิดความสุขที่แท้จริงและยั่งยืน จึงแบ่งการจัดอบรมเป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะแรก **เป็นการจัดอบรมแบบปิดเรือนจำ** หมายถึง เรือนจำและทัณฑสถานที่มีความพร้อมในการจัดอบรม จำเป็นต้องหยุดงานของฝ่ายอื่นๆ เช่น ฝ่ายฝึกวิชาชีพ (โรงงาน) ฝ่ายสวัสดิการ ต้องประกาศงดเยี่ยมชั่วคราวในระหว่างฝึกอบรมธรรมเนียมปฏิบัติ ฝ่ายการศึกษาต้องประกาศปิดโรงเรียน ฯลฯ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ต้องขังทุกคนที่ทำงานในฝ่ายอื่นๆ ได้เข้าอบรมทั้งหมด ซึ่งมีเรือนจำและทัณฑสถานถึง 8 แห่ง จัดอบรมในลักษณะนี้ได้ คือ

- (1) เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มเป้าหมาย 1,000 คน เป็นชาย 960 คน หญิง 40 คน
- (2) ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก กลุ่มเป้าหมายเป็นหญิงล้วน 450 คน

- (3) เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี กลุ่มเป้าหมาย 620 คน เป็นชาย 480 คน หญิง 140 คน
- (4) เรือนจำจังหวัดปทุมธานี กลุ่มเป้าหมาย 1,000 คน เป็นชาย 860 คน หญิง 140 คน
- (5) เรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มเป้าหมาย 1,350 คน เป็นชาย 1,058 คน หญิง 250 คน
- (6) เรือนจำกลางลพบุรี กลุ่มเป้าหมาย 1,800 คน เป็นชาย 1,600 คน หญิง 200 คน
- (7) เรือนจำอำเภอบึงกาฬ กลุ่มเป้าหมาย 500 คน เป็นชาย 400 คน หญิง 100 คน
- (8) เรือนจำอำเภอสีคิ้ว กลุ่มเป้าหมาย 543 คน เป็นชาย 495 คน หญิง 48 คน

และเมื่อจบโครงการนี้แล้ว ปรากฏว่า มีผู้ต้องขังผ่านการอบรมทั้งสิ้น 7,263 คน เป็นชาย 5,853 คน หญิง 1,410 คน

เรือนจำไหนไม่พร้อมก็จัดแบ่งเป็นรุ่น ๆ ได้ไม่ผิดกติกา

สำหรับเรือนจำหรือทัณฑสถานที่มีขนาดใหญ่ ไม่อาจปิดเรือนจำอบรมได้ ก็จัดอบรมแบบเป็นรุ่น ๆ ละ 50 - 200 คน โดยคัดเลือกและรับสมัครผู้ต้องขังเข้าอบรม เป็นรุ่น ในส่วนฝ่ายอื่นๆ ของเรือนจำ ยังคงปฏิบัติงานตามปกติ ซึ่งในโครงการนี้มีจำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วย

- (1) ทัณฑสถานหญิงกลาง กลุ่มเป้าหมายผู้ต้องขังหญิง จำนวน 2 รุ่นๆ ละ 150 คน รวม 300 คน
- (2) เรือนจำจังหวัดอุดรธานี จัดอบรมให้ผู้ต้องขังชาย จำนวน 1 รุ่นจำนวน 60 คน
- (3) เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา จัดอบรมให้ผู้ต้องขังชาย 2 รุ่นๆ ละ 100 คน รวม 200 คน

- (4) เรือนจำจังหวัดชัยนาท จัดอบรมให้ผู้ต้องขังชาย 1 รุ่น จำนวน 50 คน
- (5) ทักษสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา จัดอบรมให้ผู้ต้องขังชาย (วัยหนุ่ม) 1 รุ่น จำนวน 100 คน
- (6) ทักษสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา จัดอบรมให้ผู้ต้องขังชาย จำนวน 1 รุ่น จำนวน 80 คน
- (7) เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จัดอบรมให้ผู้ต้องขังชาย 1 รุ่น จำนวน 50 คน
- (8) เรือนจำกลางอุตรธานี จัดอบรม 1 รุ่น เป็นผู้ต้องขังชาย จำนวน 100 คน ผู้หญิง 60 คน รวม 160 คน
- (9) เรือนจำจังหวัดหนองคาย จัดอบรมให้ผู้ต้องขังชาย 1 รุ่น จำนวน 60 คน

- (10) เรือนจำพิเศษธนบุรี จัดอบรมให้ผู้ต้องขังชาย 1 รุ่น
จำนวน 150 คน
- (11) เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร จัดอบรมให้ผู้ต้องขัง
ชาย 1 รุ่น จำนวน 97 คน
- (12) เรือนจำกลางเพชรบุรี จัดอบรมให้ 1 รุ่น ผู้ต้องขังชาย
30 คน หญิง 20 คน รวม 50 คน
- (13) เรือนจำจังหวัดชุมพร จัดอบรม 1 รุ่น เป็นผู้ต้องขังชาย
80 คน หญิง 20 คน รวม 100 คน
- (14) เรือนจำอำเภอลำสนธิ จัดอบรม 1 รุ่น เป็นผู้ต้องขังชาย
80 คน หญิง 20 คน รวม 100 คน
- (15) เรือนจำอำเภอลำไย จัดอบรม 1 รุ่น เป็นผู้ต้องขังชาย
80 คน หญิง 20 คน รวม 100 คน
- (16) เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี จัดอบรม 1 รุ่น เป็นผู้ต้องขัง
ชาย 79 คน หญิง 29 คน รวม 108 คน

เมื่อรวมทั้ง 2 แบบเข้าด้วยกัน มีผู้ต้องขังได้เข้ารับการอบรมทั้ง
สิ้น 8,978 คน เป็นผู้ต้องขังชาย 7,148 คน ผู้ต้องขังหญิง 1,830 คน

แล้วความเปลี่ยนแปลงก็เกิดขึ้นจริง ๆ

ก่อนหน้านี้ ไม่มีใครคิดว่า การอบรมธรรมปฏิบัติ แก่ผู้ต้องขัง จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ แม้ว่าจะเป็นงานประจำส่วนหนึ่งที่ทางกรมราชทัณฑ์ ถือเป็นภารกิจที่จะต้องจัดทำเพื่อแก้ไขพฤติกรรม

นิสัยผู้ต้องขังอยู่แล้ว เพราะการปฏิบัติธรรมในความรู้ของคนทั่วไป ถือว่าเป็นยาขมอย่างหนึ่ง หากไม่มีความทุกข์ยาก หรือเกิดจุดพลิกผันในชีวิตที่ยิ่งใหญ่แล้ว ก็ยากที่คนปรกติจะเดินหน้าเข้าหาพระธรรมคำสั่งสอนของพระบรมศาสดา โดยเฉพาะในประเทศไทย การปฏิบัติธรรมตามหลักแห่งพุทธศาสนาก็เป็นเรื่องที่จำกัดอยู่ในวงของผู้ที่ถือศีล และสัมผัสกับรสพระธรรมมาบ้างแล้วเท่านั้น

ดังนั้น การที่กรมราชทัณฑ์ดำเนินโครงการ “เรือนจำเรือนธรรม” จึงเป็นเรื่องที่ทำทลายความสามารถของผู้ดำเนินการไม่น้อย เนื่องจากผู้ต้องขังนั้น รับรู้กันดีว่าเป็นกลุ่มคนที่ยากที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพราะล้วนเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์เลวร้าย เข้มข้น และโชกโชกในชีวิตมาแล้วแทบทั้งนั้น การกล่อมเกล่าจิตใจผู้ต้องขังที่มีทุกระดับชั้นความผิด จึงเป็นเรื่องที่ยากเย็นแสนเข็ญขึ้นไปอีก

แต่นายินดีว่า โครงการ “เรือนจำเรือนธรรม” ก็ดำเนินการผ่านมาได้จนเสร็จสิ้น และได้ผลตอบรับมาอย่างน่าชื่นชม ผู้ต้องขังจำนวนมาก โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ต้องขังหญิง ซึ่งส่วนใหญ่ก็ล้วนเดินเข้าสู่คุกด้วยข้อหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้เสพ ผู้ค้าทั้งรายย่อย รายกลาง และรายใหญ่ ต่างก็ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกันถ้วนหน้า มากบ้าง น้อยบ้าง

บางรายถึงขนาดปวารณาตัวเป็น “ธรรมบริกร” หรือผู้บริการที่คอยช่วยอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือผู้อบรมธรรมปฏิบัติรุ่นใหม่ๆ อย่างเต็มอกเต็มใจ ผิดกับการที่เคยเป็น “ขาใหญ่” หรือผู้ที่ทำตัวเป็นหัวหน้ากลุ่มในหมู่ผู้ต้องขังมาก่อน

บางรายก็ปฏิบัติธรรมต่อเนื่อง จนได้รับการลดหย่อนโทษอย่างคาดไม่ถึง บางรายที่คดียังไม่ถึงที่สุดก็ได้รับการตัดสินยกฟ้อง หรือลดโทษลง บางรายถึงขนาดถูกตัดสินประหารชีวิตแล้ว ต้องยื่นฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษ และก็ได้รับพระราชทานอภัยโทษจากโทษ

ประหารชีวิตเป็นจำคุกตลอดชีวิตแทน อย่างนี้ก็มี

ปรากฏการณ์เหล่านี้ เป็นเรื่องเหนือคำอธิบาย สิ่งเดียวที่พอจะเชื่อมโยงได้ก็คือ อาณิสสจากการประพฤ

ดีปฏิบัติชอบ คงมีส่วนเป็นพลังที่สร้างความเข้มแข็งทางจิตใจให้แก่ผู้ต้องขัง ได้เผชิญหน้ากับชะตากรรมที่ตนก่อไว้อย่างมีสติ ระลึกรู้ และมุ่งมั่นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองสู่หนทางที่ สงบ เย็น และเข้าใจถึงกฎแห่งกรรมอย่างแท้จริง ส่วนผลพวงที่ติดตามมาในเรื่องที่เป็นคุณแก่ผู้ปฏิบัติธรรมนั้น คงต้องยกให้เป็นเรื่องของความเชื่อส่วนบุคคล ก็แล้วกัน

รูปธรรมที่เห็นชัดเจนที่สุด ที่ออกจากปากทั้งผู้คุม ผู้ต้องขัง อนุศาสนาจารย์ที่ควบคุมดูแลการอบรมตลอดมา พระอาจารย์ และ วิทยัสนาจารย์ ที่เสียสละอุทิศตนมาอบรมธรรมปฏิบัติ รวมถึงผู้บริหารทุกระดับชั้นของกรมราชทัณฑ์ล้วนเห็นตรงกันว่า การอบรมธรรมปฏิบัติ ตามโครงการ “เรือนจำเรือนธรรม” ทำให้ผู้ต้องขังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนได้จริงๆ เป็นผลดีต่อตัวผู้ต้องขังเองในการนำมาปรับใช้กับการดำเนินชีวิตได้ทันที เป็นผลดีต่อผู้คุมและบุคลากรของกรมราชทัณฑ์ที่ทำให้การปกครองดูแลผู้ต้องขังทำได้ง่ายขึ้น

และท้ายสุดทำให้ความหวังที่จะได้เห็นผู้ต้องขังที่พ้นโทษออกมา กลายเป็นพลเมืองดี ที่ทำแต่คุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติ และไม่ย้อนกลับมาเป็นสมาชิกในเรือนจำอีกครั้งนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้จริงๆ

“

.....ที่อาตมาไปสอนในเรือนจำ
หากเพียงคนเดียวสามารถกลับใจได้
อาตมาก็ว่าคุ้มแล้วธรรมเนียมปฏิบัติ
ไม่เพียงทำให้เป็นคนดีขึ้นเท่านั้น
แต่ยังช่วยให้เข้าสู่การเป็นอริยบุคคลได้ด้วยมีความสุข
ที่เห็นลูกศิษย์เปลี่ยนแปลงจิตเป็นดวงใหม่ รู้ผิด รู้ชอบ
เราชี้ทางให้เขาเดิน ส่วนเขาจะเดินต่อหรือไม่นั้น
ไม่สำคัญแต่เรารับรู้ว่าเขาอยู่ในกรอบแล้ว.....

”

บทที่ 5 เยี่ยมคุกแรกของไทย ที่ผู้ต้องขังปฏิบัติธรรมทุกคน

วันหนึ่งที่ทีมงานของเราก็ได้มีโอกาสที่น้อยคนนักจะได้รับ (ถ้าไม่ได้ทำผิด) นั่นคือการเข้าไปเยี่ยมชมทัณฑสถานหญิงกลาง ที่อยู่ในบริเวณเดียวกับคุกอื่นๆ อีก 3 แห่งที่เราเรียกรวมๆ กันว่า “ลาดยาว” เพื่อเก็บภาพบรรยากาศและสัมภาษณ์เก็บข้อมูลการอบรมโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง หรือที่เรียกขานกันจนคุ้นหูว่าโครงการ “เรือนจำ เรือนธรรม” ซึ่งที่เรือนจำแห่งนี้มีการจัดอบรมทุกเดือน ติดต่อกันมาเป็นปีที่ 3 แล้ว จนเรียกได้ว่าเป็นคุกต้นแบบด้านการอบรมและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง เพราะมีผู้ผ่านการอบรมไปแล้วเกินครึ่งของผู้ต้องขังจำนวนรวม 5 พันคน ซึ่งนับว่าเป็นคุกหญิงที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

คุกไทย ไม่ได้เลวร้ายอย่างที่คิด

ก้าวแรกที่ผ่านประตูเหล็กหนาทึบ ซึ่งเป็นปราการด่านสุดท้าย ก่อนเข้าสู่คุกหญิงที่รวมเอาผู้ต้องขังทุกระดับโทษเอาไว้ด้วยกัน ความรู้สึกหวาดหวั่น ถึงสภาพรันตดหดหู่ อย่างที่วาดไว้ในมโนภาพ ก็พลันหายไป เมื่อพบกับความเขียวสดชื่นของร่มไม้ รอยยิ้มจริงใจ พร้อม

การไหว้ทุกครั้งที่เราเดินผ่าน ผู้ต้องขัง ภายในพื้นที่ 17 ไร่ 98 ตารางวา ที่อัดแน่นด้วย ผู้ต้องขัง รวม 5 พันคน แม้จะดูแออัด แต่ก็ไม่ใช่ที่อัด ผู้ต้องขังทุกคนต่างขะมักเขม้นทำงานในหน้าที่ตัวเองอย่าง

มีความสุข เจ้าหน้าที่ทุกคนเป็นหญิงล้วน ทักทายผู้ต้องขังอย่าง
สนิทสนม ถ้าไม่ได้เห็นผู้ต้องขังในชุดสีน้ำตาลหม่น เราคิดว่าเหมือน
เดินอยู่ในโรงเรียนกินนอนที่ไหนสักแห่งเป็นแน่

เราเดินผ่านเรือนนอนที่ดูสะอาดสะอ้านหลายหลัง ดูภายนอก
เหมือนเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ จนเราเดินไปถึงเรือนนอนหลังหนึ่ง ที่ถูก
ปรับเป็นสถานที่อบรม เห็นผู้ต้องขังร้อยห้าสิบชีวิตในชุดขาว นั่งสมาธิ
ปฏิบัติธรรม ตามที่พระอาจารย์บัณฑิต สุจิณฺธมฺโม จากวัดไทรงามธรรม
ธารามแนะนำอย่างสงบ เป็นระเบียบ ทุกคนมีสีหน้าสงบนิ่งไร้ความ
เศร้าหมอง แต่กลับดูอึดอัด เจกเช่นผู้ปฏิบัติธรรมที่เคร่งครัด

เปลี่ยนคุกให้เป็นลานธรรม

อาจารย์พิสมัย บุญเตี้ย นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ 7 ปฏิบัติ
หน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ และครูใหญ่โรงเรียน
ผู้ใหญ่อุดมวิชาฯ ที่อยู่ใกล้เคียงกับทัณฑสถานหญิงกลาง ผู้คลุกคลี

อยู่กับหลักสูตรนี้มาตั้งแต่รุ่นแรก คือจัดเมื่อ 12-16 มกราคม 2547
เล่าให้เราฟังว่า

“ตอนแรกจะจัดผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูงก่อน คือโทษ
ประหารชีวิตและจำคุกตลอดชีวิต เพราะคนกลุ่มนี้จะมีความเครียดสูง
วิตกกังวล ไม่มีความสุข มีแต่ความทุกข์ แต่พอมาปฏิบัติธรรมแล้ว ก็
พบว่าสภาพจิตใจของเขาดีขึ้น อยู่ในระเบียบวินัยมากขึ้น และการ
กระทำผิดต่างๆ ก็ลดน้อยลง

ปี 2547 จัดไป 5 รุ่น ๆ ละ 150 คน ปี 2548 อีก 10 รุ่น ๆ ละ
150 คน รวม 15 รุ่น ก็ประมาณ 2,250 คนก็ประมาณครึ่งหนึ่ง
ของเรือนจำแล้ว”

และจนปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์
คุณธรรมแล้ว แต่ทัณฑสถานหญิงกลางก็ยังคงจัดอบรมในลักษณะ
เดียวกันนี้ต่อเนื่องทุกเดือน ๆ ละ 150 คน ซึ่งถ้าหากเป็นไปตาม

นี้ ภายในปี 2550
ทัณฑสถานหญิงกลาง
ก็จะเป็นเรือนจำแรก
ของไทยที่ผู้ต้องขัง
ทุกคนได้รับการอบรม
ปฏิบัติธรรมครบถ้วน

พระอาจารย์ผู้ทุ่มเทสอนอย่างมิรู้เหน็ดเหนื่อย

พระอาจารย์บัณฑิต สุจินธัมโม จากวัดไทโรงามธรรมธรราราม เล่าให้เราฟังว่า ท่านมาอบรมให้กับผู้ต้องขังที่นี่ตั้งแต่รุ่นแรก และต่อเนื่องมาจนกลายเป็นวิทยากรประจำของทัณฑสถานหญิงกลางไปแล้ว ซึ่งมิใช่เพียงที่นี่ทีเดียว ท่านยังเดินสายจัดอบรมการปฏิบัติธรรมให้

กับผู้ต้องขังในเรือนจำอื่นๆ ทั่วประเทศไทย โดยใช้หลักสูตรเดียวกัน ถามว่าท่านเหนื่อยหรือไม่ ท่านยิ้มแล้วกล่าวว่า ถึงอย่างไรก็มีความสุขที่ได้เห็นลูกศิษย์ผู้ต้องขังมีความสุข

ท่านตระเวนไปสอนตามเรือนจำในต่างจังหวัดมากมาย ไม่ว่าจะเป็นที่พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี กาญจนบุรี สิงห์บุรี ลพบุรี พิษณุโลก หนองคาย ชุมพร และอีกหลาย ๆ ที่

เมื่อถามท่านว่า ท่านประทับใจอะไรบ้าง จากการที่มีลูกศิษย์เป็นผู้ต้องขังมากมาย ท่านตอบว่า ท่านประทับใจลูกศิษย์ทุกรุ่นทุกคนไปอบรมที่ไหนก็ดีหมด ได้ผลเกินความคาดหมาย

“บางแห่งที่อาตมาไปสอน เขาปิดคุกสอนกันเลย หมดเงินไปเป็นแสนบาท แต่ถ้าหากเพียงคนเดียวที่สามารถกลับจิตกลับใจได้ อาตมาก็ว่าคุ้มแล้วและการปฏิบัติไม่ได้เพียงทำให้เขาเป็นคนดีเท่านั้น เขาสามารถเข้าสู่การเป็นอริยบุคคลได้ด้วย อาตมามีความสุขที่เห็นลูกศิษย์มีการเปลี่ยนแปลง จิตเขาเป็นดวงใหม่ รู้ผิดรู้ชอบ เพียงแต่เราชี้ทางให้เดิน เขาจะเดินหรือไม่ บางคนไม่เดินต่อก็มี แต่เขาจะอยู่ในกรอบแล้ว”

และเมื่อถามว่าท่านสอนอะไรพวกเขาบ้าง ท่านกล่าวว่า

“อาตมาสอนให้เขาครองเรือน สอนให้มีศีลในชีวิตประจำวัน เมื่อเขาออกไปต้องทำมาหากิน ต้องประกอบอาชีพด้วยความสุจริต ไม่ผิดกฎหมาย ออกไปแล้ว ต้องให้สังคมยอมรับได้ เช่นอาชีพเร่ค้าขาย หม่าหุมเป็นอาชีพสุจริตใหม่ สุจริต แต่กรรมไม่ยกให้นะ

มีลูกศิษย์คนหนึ่ง เมื่อก่อนเคยมาปฏิบัติ เขาไม่เชื่อหมูที่

ซ้ำแหละแล้วเพราะมันได้น้อย ด้วยความโลภมาก ไปซื้อหมูเป็นแล้ว
เอามีดแทงคอ เอาไม้ทุบหัว มันวิ่งหนีก็เอาน้ำร้อนราด ญาติพี่น้อง
ชวนทำบุญก็ไม่ไป แต่ต่อมามีโอกาสเข้ามาปฏิบัติธรรมที่วัดไทรงาม
ธรรมธาราม วันแรกก็ไม่มีอะไร พอวันที่ 2 มันยากขึ้น อดทนไม่ได้
จะกลับทำเดี๋ยวนั้น สักพักร้องกรี๊ด กรรมที่ทำไว้กดลงไปกองกับพื้น
ทั้งวิบากกรรมที่เอามีดไปแทงคอหมู เลือดก็ออกจากลำคอ จริงๆ แล้ว
ไม่ได้บอก แต่ความรู้สึกเหมือนมีเลือดออก ทรมานมาก เขาเป็นคน
ขายหมู อาชีพสุจริตก็จริง แต่เราไปเบียดเบียนล่วงเกินชีวิตเขา นั่นคือ
เกิดโทษ กรรม นั่นเอง เราก็บอกให้เขาปฏิบัติ เพื่อเขาจะได้เอาไป
กำหนดชีวิตของเขาเองได้”

คุกที่นี่แออัดแต่อบอุ่น

แม้ว่าจะเป็นเรือนจำที่มีจำนวนผู้ต้องขังหญิงสูงที่สุดในประเทศ และรวมเอาบรรดาผู้ต้องขังที่ได้รับโทษทุกระดับชั้น แต่แทนที่จะเต็มไปด้วยความวุ่นวาย และปัญหาหยาบหมิ่นตามประสาที่รวมของสตรีเพศ แต่ปรากฏว่า หลังจากการจัดกิจกรรมอบรมธรรมปฏิบัติต่อเนื่องยาวนานมาร่วม 3 ปีแล้ว การบริหารจัดการที่ทัณฑสถานหญิงกลางแห่งนี้ กลับสงบเรียบร้อยอย่างไม่น่าเชื่อ

อาจารย์พิสมัย บุญเตี้ย เปิดใจกับเราว่า

“หลังจากพวกเขาผ่านการอบรมแล้ว จะเห็นได้ชัดเลยว่าสภาพจิตใจของเขาจะดีขึ้น ตั้งแต่รุ่นแรกๆ แล้ว เมื่ออบรมเสร็จ เขาก็จะนำมาปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง แม้แต่ในขณะที่เขาเข้าเรือนนอนแล้ว เขาก็ปฏิบัติธรรมกันได้

อย่างในตอนเช้าพรรษา ทุกคนที่อบรมมาแล้ว ก็จะมาถือศีล 8 มีการสวดมนต์ไหว้พระ ทำวัตรเช้า โดยเราไม่ได้บังคับเลย เพราะบางคนอาจจะต้องทำงาน เขาก็เว้นการปฏิบัติ แต่คนที่ไม่มีภารกิจด้านงาน เขาก็จะมาปฏิบัติธรรมที่ห้องประชุม หรือเรือนนอนที่เขาเปิดไว้เฉพาะผู้ที่จะมาปฏิบัติธรรม หรืออย่างในวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เขาก็จะมานั่งสมาธิตั้งจิตภาวนา เพื่อจะถวายเป็นพระราชกุศล ไม่ว่าจะเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของในหลวง หรือของสมเด็จพระราชินี”

และเมื่อถามถึงเรื่องการทำผิดวินัย ซึ่งเป็นเรื่องปกติของเรือนจำโดยทั่วไป อาจารย์พิสมัย กล่าวว่า

“ก็เห็นว่า เขาอยู่ในระเบียบวินัยดีขึ้น ไม่กระทำความผิดกฎระเบียบการปกครองภายใน สภาพจิตใจก็ดีขึ้น แล้วเขาก็ไม่สร้างปัญหา อันนี้ก็เลยทำให้เราอยากจัดอบรมทุกเดือน เพราะเห็นแล้วว่าเขาดีขึ้นจริงๆ เราก็เลยมีนโยบายว่า อยากให้ผู้ต้องขังทุกคนเข้าโครงการนี้ เพราะต่อไป

เราจะปกครองได้ง่ายขึ้น ซึ่งเมื่อทำสำเร็จ ก็จะเป็นทัศนสถานหญิงแห่งแรกที่มีผู้เข้ารับการอบรมธรรมปฏิบัติครบทุกคน”

ส่วนเรื่องของการต่อต้าน ในกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย

หรือไม่อยากเข้าอบรมนั้น อาจารย์พิสมัยกล่าวว่า “เราก็พยายามแนะนำเขา ชักจูงเขา หรือเพื่อนผู้ต้องขังที่อบรมไปแล้ว ก็ชักจูงเขา และบางคนก็ปฏิบัติธรรมแล้วเกิดผลดีกับตัวเขา มันก็เป็นตัวอย่างได้ อย่างเช่น บางคนปฏิบัติธรรมไปแล้วก็ได้รับการตัดสินใจปล่อยตัว หรือบางคนก็คิดว่าตัวเองได้รับโทษประหารชีวิตก็กลายมาเป็นจำคุกตลอดชีวิต บางคนจากโทษจำคุกตลอดชีวิตก็กลายเป็นตัดสินใจจำคุกแบบมีกำหนดเวลา”

เราพยายามถามว่า เป็นเพราะเขาเหล่านั้นปฏิบัติตัวดี ถึงได้รับการลดหย่อนใช่ไหม แต่อาจารย์พิสมัยกลับให้คำตอบที่เราต้องอึ้งว่า “ไม่ใช่ค่ะ หมายถึงสภาพจิต หรือแรงบุญกุศล แรงศรัทธาของเขาช่วยเหนี่ยวนำให้เกิดผลดีกับตัวเขาเอง มีตัวอย่างให้เห็นมาหลายรายแล้ว บางคนได้รับการลดหย่อน บางคนก็ได้กลับบ้านเร็วขึ้น”

และเมื่อถามถึงความรู้สึกส่วนตัวของอาจารย์พิสมัยต่อผลของโครงการนี้ ก็ได้รับคำตอบว่า “ในฐานะที่เราอยู่ฝ่ายพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง เราเห็นผู้ต้องขังเขาอยู่ดีมีสุขตามสภาพแวดล้อม ตามสถานภาพของเขาที่อยู่ทัศนสถาน เราก็ตีใจไปกับเขาด้วย ที่เขาอยู่ดีมีสุขทั้งๆ ที่อยู่ในเรือนจำ”

เมื่อเราได้รับข้อมูลเช่นนี้แล้ว จึงไม่แปลกใจว่าทำไม
ทัศนสถานหญิงกลางแห่งนี้ประสบความสำเร็จในการจัดอบรมธรรม
ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จนได้รับคำชมเชยจากผู้บริหารกรมราชทัณฑ์ว่า
สามารถจัดการอบรมได้ต่อเนื่องและได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ เพราะที่นี่
ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ธรรมะช่วยขัดเกลาและสร้างสรรค์สังคมให้
เป็นสุขได้อย่างแท้จริง

หากท่านยังไม่มั่นใจในคำกล่าวนี้ โปรดติดตามในบทต่อไป ซึ่ง
จะเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ดีๆ จากตัวผู้ต้องขังโดยตรงว่าเขา
รู้สึกและเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร หลังการปฏิบัติธรรม

“

.....เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำแล้วก็คิดมากเพราะใกล้บ้าน
กลัวถูกตัดสินให้อยู่หลายปีก็เริ่มนั่งสมาธิเพื่อข่มใจ
แต่ยังไม่เกิดผล เพราะความคิดฟุ้งซ่าน
จนบางครั้งถามตัวเองว่า ชาตินี้จะเป็นคนดีได้หรือเปล่า
ต่อเมื่อได้เข้ามาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานแล้ว
ทำให้เข้าใจชีวิตมากขึ้นเลิกคิดร้าย ไม่ล้างแค้น
รู้สึกสงสารและเมตตาต่อคนที่ตนอาฆาต
พร้อมที่จะเป็นคนใหม่ เหมือนกับว่าได้เกิดใหม่.....

”

บทที่ 6 จากใจถึงใจ

เมื่อผู้ต้องขังพบชีวิตใหม่ในเรือนจำ

จากการพบปะพูดคุยกับผู้ต้องขังทั้งในเรือนจำหญิงและเรือนจำชาย ที่ผ่านฝึกอบรมธรรมปฏิบัติตามโครงการ “เรือนจำเรือนธรรม” มาแล้ว พบว่าส่วนใหญ่ที่พูดคุยด้วยต่างเต็มใจที่จะเปิดเผยเรื่องราวของตนเอง รวมทั้งชื่อเสียงเรียงนาม และรูปถ่ายของตนเอง เพราะทุกคนอยากจะให้เผยแพร่เรื่องราวของตนเอง เพื่อเป็นอุทาหรณ์แก่คนส่วนใหญที่ยังอยู่ในโลกภายนอก ได้รับทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้นภายในเรือนจำ และรวมถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของพวกเขาเหล่านั้นด้วย

แต่เนื่องจากเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ จะต้องแพร่หลายไปในกลุ่มคนจำนวนมาก เราจึงต้องคำนึงถึงเรื่องของสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานเป็นสำคัญ การเอ่ยนามและนามสกุล ของท่านเหล่านั้น ทั้งที่ทุกท่าน

เต็มใจที่จะเผยแพร่เป็นวิทยาทาน แต่ก็อาจกระทบถึงญาติมิตร คนรู้จักที่อยู่ภายนอกเรือนจำได้อย่างที่เราก็คงจะคาดไม่ถึง ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตเรื่องราวที่ท่านจะได้อ่านต่อไปนี้จึงจำเป็นต้องใช้นามสมมติทั้งหมดขอได้โปรดเข้าใจตามนี้ด้วย

ความในใจของนักโทษที่สำนึกผิด

เนื้อหาในส่วนแรก จะขอนำเสนอจดหมายจากเรือนจำต่างๆ ที่เขียนถึงพระอาจารย์บัณฑิตและฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ที่อยากจะระบายความในใจของเขาเอง ทั้งก่อนและหลังจากการอบรมในโครงการ “เรือนจำ เรือนธรรม” แล้ว

จดหมายฉบับที่ 1

กราบนมัสการท่านพระอาจารย์บัณฑิตที่เคารพอย่างสูง

กระผม น.ช. ฅกาจ ฅกรรจ์ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้เข้าร่วมในการปฏิบัติธรรมในครั้งนี้ ถึงแม้จะเป็นการปฏิบัติเพียงระยะเวลาสั้นๆ เพียงแค่ 5 วัน กระผมก็มีความรู้สึกซาบซึ้งในการที่ได้ปฏิบัติธรรมในครั้งนี้ อย่างที่ชีวิตของกระผมผู้ซึ่งไม่เคยได้ปฏิบัติธรรมมาก่อน

ในความรู้สึกของกระผมในวันแรกที่ได้เข้าปฏิบัติธรรมนั้น ในใจของกระผมมันมีความรู้สึกเหมือนว่ากระผมจะทนยืนอยู่ไม่ไหว แต่อีกใจหนึ่งที่กระผมได้ฟังพระอาจารย์บรรยายอยู่นั้น ว่ายืนอยู่บนฐานหนึ่งๆ แล้วจับจิตอยู่ที่นี้สัมผัส กระผมก็ได้ลองปฏิบัติตาม แม้ในความรู้สึกในขณะนั้น กระผมจะมีความรู้สึกว่าเจ็บอยู่ที่หน้าเท้าเหมือนกระผมยืนอยู่บนพื้นดินร้อนๆ แต่กระผมก็ทนยืนหนึ่งๆ อยู่บนฐานและจับจิตอยู่ที่นี้สัมผัส ทำใจให้ว่างๆ ดังที่ท่านพระอาจารย์ได้แนะนำอยู่

จนกระทั่งเวลาผ่านไปเป็นหนึ่งชั่วโมงเป็นสองชั่วโมงความเจ็บที่เกิดขึ้นก็ได้หายไป ในจิตและใจของกระผมมีความรู้สึกที่ว่า

ทุกข์ที่มันเกิดขึ้นทางกายและจิตใจนั้น มันก็ดับได้ด้วยจิตและใจ
ที่มีธรรมปฏิบัติเป็นที่ตั้งมันอยู่ในจิตใจ

กระผมขอกราบท่านพระอาจารย์บัณฑิตด้วยใจที่เคารพ
เป็นอย่างสูง ที่ได้เมตตาแนะนำธรรมปฏิบัติมาโปรดพวกกระผมทุกๆ
คนในที่แห่งนี้ ถึงแม้ตัวกระผมจะปฏิบัติได้แค่เพียงฐลี แต่
กระผมก็มีความซาบซึ้งในธรรมปฏิบัติที่ทำให้ กระผมได้รู้ทันใน
มโนจิตที่มันเกิดขึ้นมาอยู่ทุกๆ เวลา

กราบขอบพระคุณท่านพระอาจารย์บัณฑิตเป็นอย่างยิ่ง

จดหมายฉบับที่ 2

เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี แดนหญิง

5 กรกฎาคม 2548

เรื่อง การปฏิบัติธรรมกรรมฐาน

เรียน ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

ในการปฏิบัติธรรมเพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องใน วโรกาสครองราชย์ ครบ 60 พรรษา ทางเรือนจำได้จัดให้มีกิจกรรมนั่งสมาธิกรรมฐานรวมผู้ที่เข้าร่วมจำนวน 600 กว่าคน ซึ่งหนึ่งใน 600 คน มีข้าพเจ้ารวมอยู่ในนั้นด้วย เข้าร่วมกิจกรรมวันที่ 29 มิถุนายน - 3 กรกฎาคม 2548

วันแรกที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสก็มีความตื่นตายน้อย่างบอกไม่ถูก เพราะเป็นครั้งแรกของในชีวิตของข้าพเจ้าที่ได้นั่งสมาธิ เพราะข้าพเจ้าไม่เคยนั่งสมาธิมาก่อนเลยในชีวิต พอวันที่สอง ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดมากเหมือนหายใจไม่ค่อยออก แต่ข้าพเจ้าก็พยายามอดทนและพยายามกำหนดจิตให้รู้ว่ามีอะไรบ้างที่เกิดขึ้นกับจิตของเรา

ครั้งหนึ่งข้าพเจ้ามีความรู้สึกเหมือนมีแสงอะไรสว่างสี เหลืองๆ มองเห็นอยู่ไกลมาก และมีดวงอะไรไม่รู้เหมือนดวงดาว กระจายดวงเล็กๆ ข้าพเจ้าพยายามมองตามไปแต่ก็เห็นไม่ ชัดเจนและข้าพเจ้าก็ได้ยินเสียงของพระอาจารย์ท่านบอกว่า อย่าปล่อยจิตให้ออกไปข้างนอกให้ดึงจิตกลับมา และทำมือให้ กระทบกันทั้งห้านิ้ว ข้าพเจ้าจึงได้สติและแสงหายไป

ข้าพเจ้าชนลูกทั้งตัวมองไปที่อาจารย์ท่าน ท่านก็มองมา ที่ข้าพเจ้า จะเป็นเพราะความบังเอิญหรือเปล่านั้นสุดแต่จะเขาได้ แต่ที่ใจข้าพเจ้ารู้สึกสบายไม่อึดอัด ตัวเบาสบาย แต่ก็มีเป็นบาง ครั้งรู้สึกปวดขาจนแทบจะทนไม่ไหว

ความรู้สึกส่วนตัวแล้วข้าพเจ้าคิดว่าการนั่งสมาธิกรรม ฐานมีประโยชน์มาก ทำให้มีความคิดที่ดีขึ้นใจเย็นขึ้น ทำให้มี ความอดทน ไม่คิดทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่สนใจใคร

ต้องขอขอบพระคุณท่านผบ.ที่ให้โอกาสข้าพเจ้าและเพื่อนๆ ได้มีโอกาสสร้างบาปที่ได้กระทำมาให้หมดไปจากชีวิต และคิด ปรับปรุงแก้ไขเริ่มต้นชีวิตใหม่ ข้าพเจ้าสัญญาว่า ถ้าชีวิตของ ข้าพเจ้าพ้นไปจากจุดนี้แล้ว ข้าพเจ้าจะไม่ทำให้ใครเดือดร้อน อีกเลยถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะช่วยสังคมในทุกด้านเท่าที่จะช่วยได้ ขอขอบคุณ ผบ. แดนหญิงหมอ นิรชา พักโต และนายหญิง ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจดูแล ข้าพเจ้าและเพื่อนๆ มาโดยตลอด ขอให้ชายผู้ชายและนายผู้หญิงทุกท่าน ได้รับส่วนบุญส่วนกุศล ในครั้งนี้และมีสุขภาพแข็งแรงด้วย เทอญ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

น.ญ.สายฝน พร่างพรุ

จดหมายฉบับที่ 3

กราบนมัสการท่านพระอาจารย์บัณฑิตที่เคารพอย่างสูง
ความรู้สึกของดิฉันที่ได้จากการปฏิบัติธรรม จริงๆ แล้ว
ดิฉันนับถือศาสนาคริสต์ ในชีวิตไม่เคยไหว้พระ สวดมนต์ ไม่
เคยไปวัด เคยแต่เข้าโบสถ์ ร้องเพลงโอเปร่า ตอนแรกที่ตัดสินใจ
ไปร่วมพิธี ก็เพราะเข้าใจว่าเป็นการนั่งวิปัสสนากรรมฐาน เพื่อ
ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ไม่รู้
ว่าจะมีการทำพิธีทางศาสนา

วันแรกที่ปฏิบัติ ทรมาณมากค่ะ ทรมาณแบบสุดๆ อธิบาย
ไม่ถูก วันต่อมาก็ยิ่งเพิ่มความเมื่อยล้า จนเกิดความท้อถอย ดิฉัน
ไม่เข้าใจภาษาธรรมที่พระอาจารย์พูดในขณะที่กำลังปฏิบัติ รู้สึก
รำคาญและปวดศีรษะมาก จะขยับขา นิ้วก็ไม่ได้ จิตใจดิฉันไม่
เคยสงบเลย มีตอนหนึ่งที่พระอาจารย์เล่าถึงอดีตชาติของพระ
โมคคัลลานะตอนที่ถูกเหล็กทิ่มแทงและถูกตรึงไว้นานถึงแสนกัลป์
จิตของดิฉันแอบนึกไปถึงองค์พระเยซูคริสต์ที่ถูกตรึงกางเขน
อย่างทรมาณจนสิ้นพระชนม์ เพื่อไถ่บาปให้พวกเราได้รับรอด และ
ดิฉันก็กลับมานึกถึงตัวเอง แล้วก็ตั้งใจอดทน ทนเจ็บ ทนปวด

ทนทรมาน ตั้งใจอุทิศให้ พ่อแม่ และพี่สาวที่เสียชีวิตไปแล้ว
ปาฏิหาริย์มาก ขาที่ซาก็หายขา จากที่ไม่เคยทนอะไร ดิฉันก็มี
ความอดทนสูงขึ้นมาก

ยิ่งไปกว่านั้น ตลอด 5 วัน ดิฉันได้ฟังเพลงตามสายทุกๆ
เช้า - เย็น เป็นภาษาบาลีเพราะมาก ทุกครั้งที่ได้ยินและจะเปิด
หนังสือร้องไปด้วย จนสามารถท่องได้ทุกวรรค ทุกตอนโดยไม่
ต้องเปิดหนังสือโดยที่ไม่รู้ความหมาย มารู้ตอนหลังว่าเป็น
คาถาชินบัญชร จากที่ไม่เคยสวดมนต์เลย แต่ช่วงปฏิบัติธรรมนั้น
ดิฉันกลับจำและสวดได้เสียงดังลั่นห้อง

ดิฉันภูมิใจมาก ระยะเวลา 5 วัน ทำให้ดิฉันมี
ความอดทนสูงขึ้น และทุกครั้งที่ได้ท่องคาถาชินบัญชร เป็น
ภาษาบาลีในทำนองเพลงทำให้จิตใจดิฉันสงบได้อย่างน่าอัศจรรย์

น.ญ.มธุรส วาจา

เจาะใจนักโทษหญิง

ต่อไปนี้เป็นบทสัมภาษณ์ ผู้ต้องขังหญิง จำนวนหนึ่งที่เราได้สัมภาษณ์พูดคุยและถ่ายทอดความรู้สึกออกมา โดยได้พยายามเก็บความให้สั้นที่สุด เพราะบางคนก็พูดไปร้องไห้ไป บางคนก็พร่ำเพรื่อออกมาอย่างนักพูดอาชีพ ซึ่งอดีตของแต่ละคนนั้น ล้วนน่าสนใจทั้งสิ้น

ผู้ต้องขังหญิงคนที่ 1

ยายติดคดียาเสพติด ถูกพิพากษาตลอดชีวิต ติดมาตั้งแต่ปี 2526 แล้ว แต่ก็ได้ลดโทษเรื่อยมา ตอนนี้อยู่เหลืออยู่ 33 ปี 4 เดือน ตอนนียายก็อายุ 64 ปีแล้ว

ยายบวชตั้งแต่วัยแรก เมื่อปี 47 แล้วบวชมาทุกปี ยายก็อายุมากที่สุดแล้วละ คืออยู่ในนี้ มันทุกข์มาก เพราะไม่รู้ว่าจะได้ออกเมื่อไร หรืออาจจะต้องตายในคุก ก็เลยต้องหันหน้าเข้าหาธรรมะ ฟังพระศาสนา

แม้ยายจะจบแค่ป.4 แต่ก็อ่านหนังสือได้ ก็ได้อาศัยอ่านหนังสือธรรมะนี้แหละ ก็เรียนธรรมศึกษาในนี้ไปด้วย เรียนจนสอบได้นักธรรมตรี โท เอก เริ่มเรียนตั้งแต่ปี 2529 มาจบเอาปี 2536 เพราะภาษาบาลีมันยาก

ที่ยายมาเข้าโครงการนี้เพราะได้แต่งชุดขาวดีใจมากเพราะเรือนจำจะจัดชุดให้ พอมาปฏิบัติจริงๆ แล้วทุกข์มากในตอนแรก แต่พอเรามาถอดอารมณ์แล้ว ถึงได้รู้ว่า เราได้สภาวะธรรม คือมันจะร้อนมาก ใจเต้น เวลาที่ยกมือ เราไม่รู้ว่าเป็นอะไร แต่พระอาจารย์บอกให้เอามือลง ท่านบอกว่าได้สภาวะธรรมแล้ว

พอเราเอามือลง เราก็มีความสุข กัดใจที่มีพระมาโปรด ให้
เราได้เห็นเส้นทางพ้นทุกข์

ยายจะบอกคนอื่นตลอดว่า อย่าทำอีกเลย ความผิด ความ
ชั่ว เอาชีวิตยายเป็นตัวอย่าง เพราะยายอยู่ที่นี้มา 23 ปี แล้ว โดย
ทำใจแล้วว่า นี่บ้านตัวเอง แต่ในใจลึกๆ ก็อยากจะกลับไปสู่โลก
ภายนอกนะ

อยากบอกทุกคนที่ยุ่งกับยาเสพติดว่า อย่าไปยุ่งอีกเลย
ชีวิตในนี้ไม่มีอะไรดี อยู่ที่นี่จะมีแต่ความทุกข์อย่างเดียว อยาก
บอกคนทั้งประเทศว่า อย่าหันหน้าเข้าหายาเสพติด อย่าไปยุ่ง
เกี่ยวกับมัน อย่างได้มีคดีความขึ้นโรง ขึ้นศาลเลย มีแต่ความ
ทุกข์กายทุกข์ใจ ทำให้ครอบครัวแตกแยก ยายจากลูกมาตั้ง 20
กว่าปีแล้ว ยายเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมว่ามีจริง

ตอนนี้ ยายทำใจได้แล้ว เพราะธรรมะเป็นเพื่อนแท้ ถ้า
ไม่มีธรรมะเราจะทุกข์มากกว่านี้ อยากให้ทุกคนหันหน้ามา
ปฏิบัติธรรม ธรรมะของพระพุทธเจ้าละเอียดอ่อน คนต้องใส่ใจ ต้อง
แท้ ถึงจะเข้าใจ ทุกวันนี้ยายได้ช่วยเหลือคน ได้ให้คำแนะนำแก่
คนอื่นในเรื่องการปฏิบัติธรรมทำนั้นก็ทำให้เรามีความสุขมากขึ้น

ผู้ต้องขังหญิงคนที่ 2

ดิฉันติดคดียาเสพติด โทษตลอดชีวิต ดิฉันยอมรับค่ะว่า ไม่ใช่คนดี แต่หลังจากที่อยู่ในนี้มาได้ 2 ปี กับ 10 เดือน ดิฉันตั้งใจจะเป็นคนดี ขอรบขอพบพระคุณแม่พิสมัย ที่ให้โอกาส ดิฉันมาเป็นครูผู้ช่วยสอนสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือถามว่าลำบากไหม มันยากนะค่ะ ต้องใช้ความอดทน

ดิฉันได้เป็นแม่ห้อง ดูแลลูกห้อง เป็นทุกอย่างให้เขา เป็นตัวแทนในการนำเสนอมนต์ ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งในการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง ให้มีส่วนร่วมในการประพฤติปฏิบัติดี

สาเหตุที่ดิฉันเข้ามาร่วมโครงการ ต้องสารภาพว่า ฉันไม่เคยนั่งสมาธิได้เลย ดิฉันอาจทำทุกอย่างได้ดี ดิฉันจึงอยากรู้ว่าการที่เราสอนคนอื่นแต่ตัวเองปฏิบัติไม่ได้มันรู้สึกผิดอยู่ในใจ

พอโอกาสพอถึง ดิฉันจึงเข้าร่วมโครงการ วันแรกรู้สึกปวดทรมานมาก เวลายืนเหมือนมีเข็มเป็นร้อยเป็นพันทิ่มที่เท้า เหมือนพื้นมันร้อน ดิฉันก็เหล่ตามองอาจารย์ ตอนนั้นอยากจะล้มเลิก แต่เห็นพระอาจารย์ทำได้ ดิฉันจึงต้องทำให้ได้ หลังจากนั้นเท้าที่เหมือนมีอะไรทิ่ม ก็ฝ่านไปได้